

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PRR.pz.071.5.28.2020

Warszawa, dnia 04 czerwca 2020

**Pan
Andrzej Danielak
Prezes
Polskiego Związku Zrzeszeń
Hodowców i Producentów Drobiu**

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma z dnia 4 maja 2020 r., w sprawie kryzysu w polskim drobiarstwie wskutek COVID-19, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco analizuje sytuację w sektorze mięsa drobiowego oraz możliwości podjęcia działań stabilizujących, zarówno w ramach mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej UE jak i w ramach środków krajowych.

Istotnie, Polska od 2014 r. jest największym producentem mięsa drobiowego w UE z silną dynamiką wzrostu produkcji.⁸ W 2018 r. produkcja mięsa drobiowego wyniosła 2 597 tys. ton, a w 2019 r. jest szacowana na 2 706 tys. ton. Szacuje się, że udział sprzedaży zagranicznej w produkcji wzrósł z około 45% w 2018 r. do około 47% w 2019 r.

W kwietniu 2020 r. średnia miesięczna cena skupu kurczaków typu brojler wyniosła 3,04 zł/kg i była niższa o 11,4% w stosunku do marca 2020 r. (3,43 zł/kg), a w porównaniu do ceny sprzed roku średnia miesięczna cena skupu była niższa o 12,6%. Średnia miesięczna cena sprzedaży tuszki kurcząt w zakładach drobiarskich w kwietniu 2020 r. wyniosła 3,91 zł/kg i była niższa o 1,65 zł tj. 29,7% w porównaniu do marca 2020 r. (5,56 zł/kg) oraz o 1,74 zł tj. 30,8% była niższa w porównaniu do kwietnia 2019 r. (5,65 zł/kg). Z powyższego zestawienia wynika, że zakłady drobiarskie notują wyższe spadki cen na rynku niż producenci żywca.

Na początku roku w Polsce wystąpiła grypa ptaków. W związku z tym, wolumen eksportu mięsa

drobiowego (CN 0207) w okresie I-III 2020 r., zmniejszył się o 7,5% (27,0 tys. ton) w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, osiągając poziom 334,5 tys. ton t.j. ponad 612 mln euro. Import mięsa drobiowego w tym okresie był marginalny i wyniósł 14,7 tys. ton. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku import zmniejszył się aż o 39,3%.

Wartość eksportu mięsa drobiowego (CN 0207) w 2019 r. wyniosła ponad 2,6 mld euro. Należy zwrócić uwagę, że to są środki przedsiębiorstw z Polski. Państwo polskie ma jedynie prawo do podatków z tytułu prowadzonej przez przedsiębiorstwa działalności. Te 2,6 mld euro nie są środkami publicznymi (państwowymi) i nie należą do skarbu państwa. I taki stan rzeczy jest jak najbardziej właściwy gdyż to nie państwo decyduje ile się będzie produkować w Polsce mięsa drobiowego lecz branża drobiarska, która jest głównym organizatorem produkcji drobiarskiej w Polsce. Organizatorzy tejże produkcji podejmują decyzje inwestycyjne.

Pomocą w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, mogły zostać objęte inwestycje dotyczące przetwórstwa i wprowadzania do obrotu na poziomie handlu hurtowego produktów rolnych, tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z wyłączeniem produktów rybnych, przy czym produkt będący wynikiem przetwarzania powinien być również produktem rolnym. W PROW 2014-2020 wskazano, iż w ramach tego poddziałania dofinansowane były inwestycje w wielu sektorach przetwórstwa produktów rolnych m.in. w sektorze przetwórstwa mięsa, **z wyjątkiem uboju o dużej skali**. Przepisy te zostały doprecyzowane w ramach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1581, z późn. zm.), gdzie w załączniku nr 1 wskazano, iż o wsparcie mogą ubiegać się jedynie podmioty prowadzące działalność w zakresie uboju objętą rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. *w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej* (Dz.U. poz. 630) lub dotyczącą realizacji inwestycji nieprzyczyniającej się do wzrostu mocy produkcyjnych zakładu przetwórczego do poziomu wykraczającego poza maksymalne limity wskazane w tym rozporządzeniu. Ze wsparcia mogła skorzystać osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która posiadała zarejestrowaną działalność w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, działająca jako przedsiębiorca wykonujący działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo (MŚP).

Odnosnie trwałych instrumentów zabezpieczenia stabilności na rynku mięsa drobiowego należy nadmienić dwa elementy. Pierwszy z nich to Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej, która określa zasady organizacji rynków rolnych, obejmujące również środki wyjątkowe skierowane do sektora mięsa

drobiowego. Regulują to przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.). Uruchomienie środków wyjątkowych skierowanych do sektora mięsa drobiowego leży w kompetencjach Komisji Europejskiej.

Drugi element, to możliwość pomocy branży drobiarskiej w ramach środków krajowych. Należy zwrócić uwagę, że opracowany został projekt ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych, której celem było stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym częściową rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku m.in. ograniczeń handlowych. W ramach konsultacji społecznych jedynie przedstawiciele producentów owoców i warzyw poparli utworzenie takich funduszy. Jednakże mając na względzie pojawiające się coraz częściej sygnały o zasadności wprowadzenia przedmiotowego rozwiązania wznowione zostaną prace nad projektem ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych.

Należy podkreślić, że sytuacja producentów rolnych z sektora mięsa drobiowego jest zróżnicowana. Zgodnie z art. 38q ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, każde dostarczanie produktów rolnych (...), wymaga zawarcia pisemnej umowy spełniającej określone warunki. Powyższa regulacja obejmuje sektor mięsa drobiowego, w tym dostawy żywego drobiu. Z informacji docierających do Ministerstwa wynika, że wielu producentów żywca drobiowego nie dopełniło tego obowiązku, a w chwili obecnej, ubojnie w pierwszej kolejności skupują drób objęty takimi umowami. Z otrzymywanej korespondencji od przedsiębiorców prowadzących ubojnie wynika, że pomimo bardzo trudnej sytuacji rynkowej, starają się realizować zawarte umowy oferując możliwie najlepsze warunki finansowe producentom żywca drobiowego. Sytuacja taka powoduje, że producenci żywca drobiowego nie związani formalnymi umowami z firmami prowadzącymi ubojnie, mają ograniczone możliwości dostawy żywca, a oferowane im warunki finansowe są mniej korzystne. Każdorazowe zawarcie umowy powinno być należycie rozważone przez producenta żywca drobiowego, a określone w niej warunki szczegółowo przeanalizowane. Również zawieranie wszelkiego rodzaju aneksów do wcześniej zawartych umów powinno być należycie rozważone przez producenta. W przypadku zaniżania ceny przez nabywcę - mimo zawartej umowy na dostawę - należy rozważyć, czy praktyka taka może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy. Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, każdy może zgłosić Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu, w drodze postanowienia, postępowanie wyjaśniające, jeżeli okoliczności wskazują na możliwość naruszenia przepisów ustawy.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale monitoruje rynek i analizuje informacje zebrane od

producentów, konsumentów oraz przedsiębiorców, zgłaszając przypadki nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej czy nieuzasadnionych wzrostów cen do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W tym trudnym czasie epidemii, w celu wyeliminowania nieuczciwych praktyk stosowanych przez niektóre podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną już w marcu br. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów powołał Zespół, który zajmuje się nieuzasadnionym wzrostem cen żywności i produktów higienicznych. Pracownicy UOKiK oraz Inspekcji Handlowej monitorują ceny w internecie oraz w sklepach, w tym sieciach handlowych. Względem przedsiębiorców podwyższających ceny w sposób nieuzasadniony będą stosowane sankcje.

Natomiast konsumenci, którzy zaobserwowali niepokojący wzrost cen żywności i produktów higienicznych, mogą zgłaszać ten fakt za pośrednictwem infolinii konsumenckiej (numery tel.: 801 440 220 oraz 22 290 89 16 od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-18.00) lub email: monitoring@uokik.gov.pl.

Ponadto, w kwietniu br., Prezes UOKiK wszczął postępowania, w których sprawdza, czy największe podmioty z sektora rolno-spożywczego płacą na czas rolnikom, dostawcom i innym kontrahentom. Zbada również, czy polityki handlowe i cenowe nie zmieniły się w okresie epidemii na niekorzyść mniejszych kontrahentów. Prezes UOKiK zwrócił się o wyjaśnienia w tym zakresie do blisko 100 przedsiębiorców – działających w Polsce sieci handlowych oraz największych producentów w branżach mięsnej, mleczarskiej, przetwórstwa owoców, warzyw, zbóż i roślin oleistych. Celem podjętych działań przez Prezesa UOKiK jest sprawdzenie, w jaki sposób przedsiębiorcy wywiązują się z obowiązków zapłaty dostawcom oraz czy nie stosują innych form wywierania przewagi względem mniejszych podmiotów. W przypadku identyfikacji takich praktyk – priorytetem Urzędu jest ich sprawne wyeliminowanie z rynku.

Rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolno-spożywczej przypadki nieuczciwego wykorzystywania przez swoich kontrahentów przewagi kontraktowej w czasie covid-19 mogą zgłaszać bezpośrednio poprzez formularz udostępniony na stronie internetowej UOKiK, pod adresem: <https://ankieta.uokik.gov.pl/formularz-zgloszenie-przewaga>

Pomimo prowadzonych działań aktualnie obserwujemy znaczący spadek cen skupu niektórych produktów rolnych, który nie przekłada się na spadek cen detalicznych. W związku z tym w dniu 12 maja br. wystąpiłem do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o przeanalizowanie aktualnej struktury cen żywności, ze szczególnym uwzględnieniem rynku drobiu, wieprzowiny i warzyw. W opinii resortu rolnictwa nie ma istotnych powodów do znacznego wzrostu cen tych produktów. W przypadku, gdy po dokładnej analizie okaże się, że wzrosty cen są nieuzasadnione to wobec tych, które zawyżają ceny zostaną nałożone kary.

Ponadto, w ramach przepisów tzw. tarczy antykryzysowej wprowadzono również pakiet dodatkowych

rozwiązań prawnych umożliwiających interwencję w przypadku stosowania przez sklepy nieuczciwych i wygórowanych cen za sprzedawane towary w postaci wyznaczania ceny maksymalnych.

Działając na forum UE, w piśmie z dnia 19 marca 2020 r. Polska skierowała do Komisji Europejskiej wnioski o działania w związku z kryzysem w sektorze rolno-spożywczym wywołanym COVID-19. W zakresie rynków rolnych Polska zwróciła się do Komisji Europejskiej m.in. o:

- wprowadzenie środków wyjątkowych, o których mowa w art. 219-222 rozporządzenia nr 1308/2013, na rynkach rolnych dotkniętych skutkami pandemii, z wykorzystaniem rezerwy budżetowej,
- wprowadzenie rekompensat finansowych dla producentów rolnych doświadczającym skutków kryzysu związanego z COVID-19, tj. głębokich spadków cen, utraty płynności finansowej, ograniczenia lub wstrzymanie odbioru produktów rolnych z gospodarstw przy zastosowaniu elastycznego podejścia co do zasad wypłacanej pomocy.

W piśmie z 17 kwietnia 2020 r. do Pana Janusza Wojciechowskiego Komisarza UE ds. rolnictwa, Polska zwróciła się o pilną interwencję, między innymi na rynku mięsa drobiowego, wskazując trudności jakich doświadcza ten sektor w związku z pandemią COVID-19. Polska wnioskuje w tym piśmie do Pana Komisarza o jak najszybsze uruchomienie przez Komisję Europejską mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania mięsa drobiowego, jak również o gotowość do wdrożenia innych mechanizmów będących w dyspozycji Komisji, jeśli podjęte działania okażą się niewystarczające. W piśmie wskazano, że podstawę takiej interwencji mogą stanowić przepisy art. 219 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

W ramach kontynuacji korespondencji prowadzonej z komisarzem ds. rolnictwa Januszem Wojciechowskim, dotyczącej zmian PROW 2014-2020, zaproponowano, między innymi zmianę rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w zakresie art. 18, poprzez wprowadzenie dodatkowego działania skierowanego wyłącznie na walkę z negatywnymi skutkami epidemii COVID-19. Zmiana miałaby na celu wprowadzenie specjalnych rozwiązań w zakresie operacji odtwarzających potencjał produkcji rolnej, dostosowujących treść rozporządzenia do bieżącej sytuacji. W szczególności należy dokonać zmian w zakresie kwalifikowania także wydatków nieinwestycyjnych (m.in. przechowywanie produktów rolnych, zagospodarowanie produktów, których po okresie przechowywania nie będzie można sprzedać na rynku), a także co do współfinansowania wydatków na rzecz rekompensat z tytułu utraconego dochodu dla sektorów produkcji zwierzęcej.

Ponadto, wobec braku działań po stronie Komisji Europejskiej na rynku mięsa drobiowego, w piśmie z dnia 27 kwietnia 2020 r. skierowanym do komisarza ds. rolnictwa Janusza Wojciechowskiego poinformowano o dynamicznie rozwijającej się sytuacji na tym rynku i naglącej potrzebie stosownej interwencji. Jako podstawę takiej interwencji wskazano przepisy art. 219 i 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, zaznaczając, że Komisja Europejska w tej kryzysowej, niespotykanej jak dotąd sytuacji,

może uruchomić instrumenty interwencji rynkowej w postaci środków wyjątkowych, ukierunkowane na tymczasowe zagospodarowanie nadwyżek na rynku mięsa drobiowego.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uruchomiona zostanie pomoc dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w sektorze rolnym i przetwórstwie rolno-spożywczym w formie kredytów obrotowych na finansowanie bieżącej działalności z dopłatami do oprocentowania i z gwarancją ich spłaty.

Kredyty będą udzielane przez banki współpracujące z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Ze środków Funduszu Gwarancji Rolnych (utworzonego ze środków PROW 2014-2020) będą stosowane przez 12 miesięcy dopłaty do oprocentowania kredytów w wysokości 2% w skali roku oraz będzie udzielana gwarancja ich spłaty na okres:

- 39 miesięcy (okres spłaty kredytu 36 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu odnawialnego;
- 51 miesięcy (okres spłaty kredytu 48 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu nieodnawialnego.

Powyższe kredyty będą udzielane do dnia 31 grudnia 2020 r.

Prowadzone są prace legislacyjne nad projektem ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w którym przewiduje się stosowanie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych między innymi podmiotom prowadzącym działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Stosownie do przepisów ww. projektu ustawy kredyty obrotowe odnawialne lub nieodnawialne z dopłatami do oprocentowania będą mogły być udzielane w celu zapewnienia płynności finansowej utraconej lub zagrożonej utratą w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Kredyty te będą udzielane na warunkach komercyjnych, natomiast z Funduszu Dopłat do Oprocentowania będą realizowane dopłaty do oprocentowania w wysokości:

2% w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców,

1% w przypadku dużych przedsiębiorców.

Dopłaty będą stosowane do umów zawartych do dnia 31 grudnia 2020 r.

W projekcie przewiduje się, że powyższe kredyty będą udzielane przez banki, które zawrą stosowną umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, których wykaz będzie publikowany na swojej stronie internetowej BGK.

Producenci rolni mogą ubiegać się również w bankach o zmianę warunków spłaty preferencyjnych kredytów udzielanych zgodnie z rozporządzeniem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Stosownie do obowiązujących zasad udzielania kredytów

inwestycyjnych w okresie objętym umową kredytu bank może:

- 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
- 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, ale nie dłuższy niż maksymalny przewidziany dla danej linii kredytowej, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął i pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR.

Natomiast w przypadku kredytów na wznowienie produkcji, w okresie objętym umową kredytu bank może:

1) w przypadku kredytów inwestycyjnych (linia KL01):

- a) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek,
 - b) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR i nie przekroczenia kwoty pomocy, wyliczonej w umowie kredytu,
- 2) kredytów obrotowych (linia KL02) - stosować karencję lub prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, przy czym okres stosowania przez ARiMR dopłat nie może przekroczyć 4 lat.

Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji, która może zostać wykorzystana w okresie kredytowania, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu i wskazana w tej umowie.

Aby ograniczyć negatywne skutki obecnego stanu epidemiologicznego, umożliwiono bankom, niezależnie od regulacji wynikających z przepisów prawa bankowego – zmianę warunków spłaty kredytów udzielonych mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy. Bank w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii może dokonać zmian określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu udzielonego mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, jeżeli:

- kredyt został udzielony przed 8 marca 2020 r. i
- zmiana taka jest uzasadniona oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy dokonaną przez bank nie wcześniej niż 30 września 2019 r.

Na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz.U. z 2019 r. poz. 33) i decyzji Komisji Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 r. o zgodności programu pomoc państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw rolnych SA.56408 (2020/N) z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, niewypłacalni producenci rolni w najbliższym czasie będą mogli ubiegać się o pomoc w formie:

- 1) bankowych kredytów restrukturyzacyjnych z dopłatami do oprocentowania realizowanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 2) pożyczek na spłatę zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne znajdujące się

w trudnej sytuacji ekonomicznej udzielanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,

3) gwarancji spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Jednocześnie informuję, że wysokość:

- 1) kredytu restrukturyzacyjnego objętego dopłatą do oprocentowania nie może przekroczyć 5 mln zł dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,
- 2) pożyczki nie może przekroczyć kwoty zadłużenia podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne wynikającej z planu restrukturyzacji, nie większej jednak niż 5 mln zł dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,
- 3) gwarancji nie może być wyższa od kwoty przyznanego kredytu restrukturyzacyjnego wraz z odsetkami od tej kwoty, z wyłączeniem kwoty odsetek dopłat udzielanych przez Agencję do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki, jeżeli takie zostały udzielone, jednocześnie kwota tej gwarancji nie może być większa niż suma hipoteki stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wynikających z tytułu wykonania obowiązków gwaranta i nie większa niż wartość nieruchomości, na której hipoteka ta będzie ustanowiona.

Oprocentowanie kredytu restrukturyzacyjnego dla kredytobiorcy będzie wynosić 2%, natomiast oprocentowanie pożyczki będzie zmienne i będzie wynosić rocznie nie mniej niż wysokość stopy bazowej opublikowanej przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązującej w dniu udzielenia pożyczki, powiększonej o 4 punkty procentowe (obecnie 5,84%). Stosownie do przepisów ww. ustawy Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa będzie pobierał jednorazowo prowizję z tytułu gwarancji w wysokości 0,5% kwoty gwarancji.

Warunkiem uzyskania pomocy w formie dopłat do oprocentowania bankowych kredytów na restrukturyzację zadłużenia, pożyczek na spłatę zadłużenia oraz gwarancji spłaty kredytów na restrukturyzację zadłużenia jest m.in. przedstawienie przez podmiot prowadzący gospodarstwo rolne planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego zaakceptowanego przez dyrektora właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego. Przykładowy wzór planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pomoc-na-restrukturyzacje-zadluzenia-gospodarstw-rolnych>.

Natomiast szczegółowe warunki udzielania ww. pomocy oraz wzory wniosków o pomoc zostaną w najbliższych dniach zamieszczone na stronach internetowych odpowiednio Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Ministerstwo na bieżąco analizuje wywóz zboża z kraju, również pod kątem bezpieczeństwa żywnościowego. Eksport zbóż z Polski był wysoki w bieżącym sezonie jeszcze przed wystąpieniem epidemii koronawirusa. Silne zmiany w światowym popycie, z uwagi m.in. na koronawirus, wywarły

dotatkową presję na eksport polskiej pszenicy. Czynnikiem wspierającym zakupy z Polski jest słabszy PLN w stosunku do EUR i USD.

Do 17 maja 2020 roku wyeksportowano z Polski 1,9 mln ton pszenicy do krajów trzecich tj. poza UE – dane Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczące wydawania świadectw fitosanitarnych, tj. ponad pięciokrotnie więcej niż w roku ubiegłym. Należy jednak zauważyć, że w ostatnich 2 latach eksport zbóż z kraju był na bardzo niskim poziomie. Natomiast w analogicznym okresie roku 2015 wyeksportowano do krajów trzecich 1,55 mln ton pszenicy, a w roku 2016 przeszło 1 mln ton pszenicy.

Z danych Ministerstwa Finansów wynika, że od początku sezonu 2019/2020 (lipiec 2019 r. – marzec 2020 r.) z kraju wyeksportowano ogółem (tj. zarówno do krajów trzecich jak i do pozostałych państw członkowskich UE) blisko 5,2 mln ton ziarna zbóż, czyli o 57 % więcej niż w tym samym okresie przed rokiem. Niemniej jednak, jak wspominałem wcześniej, w dwóch ostatnich sezonach odnotowywano niski poziom wywozu zboża. W latach 2014/15, 2015/16, 2016/17 wynosił on odpowiednio 6,6 mln ton, 5,4 mln ton, 6,4 mln ton.

Eksportowane zboże jest w większości przedmiotem kontraktów zawartych z dużym wyprzedzeniem. Oznacza to, że ograniczenie eksportu polskiego zboża naraziłoby na straty branżę handlową, a także produkcji rolnej. Jedno z państw członkowskich UE - Rumunia w dniu 9 kwietnia br. wprowadziła zakaz eksportu zbóż z powodu wysokiej krajowej konsumpcji zbóż oraz ryzyka ich niedoboru na rynku rumuńskim. Decyzja ta została skrytykowana przez Komisję Europejską i uznana za nieproporcjonalną. Rumunia anulowała zakaz eksportu zbóż po kilku dniach.

Uwzględniając problem suszy, należy zaznaczyć, że z danych GUS opublikowanych 29 kwietnia br. wynika, że powierzchnia zbóż ozimych zasianych jesienią 2019 r. pod zbiory w 2020 r. była o ponad 1% większa niż w roku ubiegłym i wyniosła 4,4 mln ha. Uprawy ozime przetrzymały dobrze, praktycznie bez strat. Natomiast susza w miesiącach marzec i kwiecień wpłynęła nierównomiernie na wschody zbóż jarych, które są bardziej wrażliwe na suszę. Wydaje się jednak, że deszcze, które wystąpiły w pierwszej połowie maja będą miały pozytywny wpływ na rozwój tych roślin.

Zgodnie z informacjami Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach na glebach lepszych możliwości osiągnięcia zadowalających plonów zbóż są całkiem spore, oczywiście podstawowe znaczenie będą tutaj miały opady w dalszej części wegetacji.

Niezależnie od powyższego informujemy, że Polska posiada rezerwy strategiczne żywnościowe, w tym m.in. zbóż i produktów zbożowych. Wiodącym w tym obszarze jest Minister Klimatu, jako minister właściwy do spraw energii, który tworzy rezerwy zgodnie z ustawą o rezerwach strategicznych z dnia 29 października 2010 r. (Dz. U. nr 229, poz. 1496). Rezerwami administruje Agencja Rezerw Materiałowych.

Z poważaniem,

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryszard Kamiński

Podsekretarz Stanu